

ДОНЕЦКИЙ ОБЛАСНОЙ ИНСТИТУТ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

**МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ ОБЛАСНОГО СЕМИНАРА
УЧИТЕЛЕЙ ЭКОНОМИКИ ПО ПРОБЛЕМЕ:
«МЕТОДИКА РЕШЕНИЯ ЗАДАЧ ПО МАКРОЭКОНОМИКЕ»:**

**Ключевые понятия раздела «Макроэкономика»; методические указания
к теме «Валовой национальный продукт»; список основной и
дополнительной литературы к разделу «Макроэкономика», 58 тестов
и 10 задач с ответами и решениями**

16 октября 2012

Подготовлены преподавателем экономической теории донецкого
государственного техникума экономики и химических технологий

Майоренко Тamarой Николаевной

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ З РОЗДІЛУ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Абсорбція.
Валовий внутрішній продукт.
Валовий національний дохід.
Валовий національний продукт.
Види макроекономічних рахунків.
Групи країн у міжнародній економіці.
Заощадження.
Запаси/потоки.
Зв'язок між бюджетним та зовнішнім секторами.
Зв'язок між грошовим та зовнішнім секторами.
Зв'язок між реальним та зовнішнім секторами.
Інституційні одиниці: домашні господарства, неприбуткові інститути, не фінансові інститути, фінансові корпорації.
Керівні грошові органи.
Комерційні банки.
Країни: індустріальні, з перехідною економікою, що розвиваються.
Макроекономічні операції: внутрішні, міжнародні, не фінансові, фінансові.
Міжнародні економічні операції.
Національний дохід.
Нерезидент.
Платіжний баланс.
Потоки руху грошових засобів.
Потоки руху грошових коштів.
Поточні операції платіжного балансу.
Резидент.
Розгорнута форма взаємозв'язку секторів.
Сальдо бюджету.
Сальдо поточних операцій платіжного балансу.
Сектори економічної діяльності: бюджетний, зовнішній, грошовий, реальний.
Система національних рахунків.
Факторний дохід.
Фінансування бюджету: зовнішнє, внутрішнє.
Чистий внутрішній продукт.
Чистий факторний дохід. Чисті трансферти.

Абсорбція (absorption — A) — витрати резидентів, враховуючи уряд, на вітчизняні та іноземні товари і послуги.

$$A = C + I,$$

де C — споживання (домашніх господарств, підприємств, уряду); / — внутрішні інвестиції (капіталовкладення).

Валовий внутрішній продукт (ВВП) (Gross domestic product — GDP) — додана вартість, що виготовлена резидентами всередині країни.

$$GDP = (C + I) + (X - IM),$$

де X — експорт товарів та не факторних послуг; IM — імпорт товарів та не факторних послуг.

				Чисті трансферти	Валовий національний продукт, який використовується на накопичення і споживання (ВНД)
	Непрямі податки	Амортизація основного капіталу	Чистий факторний дохід	Валовий національний продукт (ВНП)	
Процент на капітал	Національний дохід (НД)	Чистий внутрішній продукт (ЧВП)	Валовий внутрішній продукт (ВВП)		
Рента на землю					
Доходи робітників					
Ліцензійні (патентні) платежі за технологію					

Рис. Визначення обсягів виробництва

Валовий національний дохід (ВНД) (Gross national disposable product - GNDP) — це валовий національний продукт, який використовується на накопичення і споживання і включає чисті трансферти з-за кордону.

$$GNDP = GNP + NT = (C + I) + (X - IM + NY + NT),$$

де GNP — валовий національний продукт; NT — чисті трансферти з-за кордону; NY — чистий факторний дохід з-за кордону.

Валовий національний продукт (ВНП) (gross national product — GNP) — це сума доданої вартості, яка виготовлена всередині країни, і чистого факторного доходу з-за кордону.

$$GNP = GDP + NY = (C + I) + (X - IM + NY).$$

Види макроекономічних рахунків:

- поточні рахунки — відображають вартість обсягів виробництва товарів і послуг, створення доходу, його розподіл, перерозподіл і використання на споживання або заощадження;
- накопичувальні рахунки — відображають придбання і продаж фінансових і не фінансових активів і пасивів інституційними одиницями;
- балансові рахунки — показують вартість активів і пасивів на початок і кінець звітного періоду.

Групи країн у міжнародній економіці — індустриальні країни, країни з перехідною економікою, країни, що розвиваються.

Заощадження (savings-S) — частина ВНД, яку не було спожито.

$$S = GDI - C = Y - C.$$

Запаси (stocks) — характеризують остаточну величину будь-якого показника на певний момент часу.

Таблиця Макроекономічні рахунки в системі національних рахунків

Група рахунків	Назви рахунків	Показник, що визначається (балансуюча стаття)
Поточні рахунки	Рахунок виробництва	Валовий/чистий внутрішній продукт економіки в цілому, валова/чиста додана вартість у галузях
	Рахунок створення і розміщення доходу	Виплати зайнятим, податки на виробництво й імпорт (за вирахуванням ходу субсидій), резервний капітал, проценти і дивіденди, валовий (чистий) національний дохід
	Рахунок розподілення доходу	Податки на доходи і майно, поточні перекази, валовий (чистий) наявний дохід
	Рахунок використання доходу	Споживання, заощадження, баланс поточних операцій
Накопичувальні рахунки	Рахунок операцій з капіталом	Валові капіталовкладення, перекази капіталу, зміна в запасах, надання й отримання позик
	Рахунок фінансових операцій	Чисті придбання фінансових активів і пасивів
	Рахунок інших змін в активах	Зміна в активах у результаті непередбачених обставин
	Рахунок переоціночний	Доходи і збитки, зміни у власному капіталі у зв'язку з доходами і збитками
Балансові рахунки	Рахунок початковий	Не фінансові й фінансові активи, пасиви і власний капітал
	Рахунок	Зміни у власному капіталі, які відображаються на накопичувальних рахунках
	Рахунок кінцевий	Нефінансові й фінансові активи, пасиви і власний капітал

Зв'язок між бюджетним та зовнішнім секторами — виявляється в залученні зовнішніх джерел фінансування бюджетного дефіциту у вигляді

кредитів урядові з боку урядів інших країн і міжнародних фінансових організацій, який відображається на рахунку операцій з капіталом платіжного балансу.

$$F = F_d + F_e,$$

де F — фінансування бюджету; F_d — внутрішнє фінансування; F_e — зовнішнє фінансування.

Зв'язок між грошовим та зовнішнім секторами — виявляється в тому, що оскільки джерелами міжнародного фінансування дефіциту поточного платіжного балансу є приплив капіталу з-за кордону і/або використання міжнародних державних резервів, кожна операція банківської системи відображається в платіжному балансі країни — у рахунку руху капіталу або в загальному балансі:

$$\Delta R = Y - A + \Delta FI,$$

де ΔR — міжнародні державні резерви; ΔFI — приплив капіталу з-за кордону.

Зв'язок між реальним та зовнішнім секторами — виявляється в тому, що будь-який дисбаланс внутрішніх доходів та витрат, заощаджень та інвестицій всередині країни відображається на стані поточного платіжного балансу із зарубіжними країнами.

$$CAB = S - I.$$

Інституційна одиниця (ІО) (institutional unit) — це економічний агент, котрий може володіти товарами та активами, мати економічні зобов'язання і від свого імені здійснювати угоди з іншими агентами; види:

- домашні господарства (households) — всі фізичні особи, які діють в економіці, продають свою робочу силу, виробляють і споживають ринкові товари і послуги;
- неприбуткові інститути (nonprofit institutions) — юридичні особи, які займаються наданням неринкових послуг домашнім господарствам і засновані на добровільній участі фізичних осіб;
- не фінансові корпорації (nonfinancial corporations) — інституційні одиниці, які займаються виробництвом товарів для ринку і не фінансових послуг (підприємства);
- урядові установи (government agencies) — інституційні одиниці, які, крім виконання своїх політичних функцій і функцій регулювання економіки, займаються виробництвом неринкових товарів і послуг для індивідуального та колективного споживання і перерозподілом доходів;
- фінансові корпорації (financial corporations) — інституційні одиниці (банки, фінансові компанії), які здійснюють фінансове посередництво або допоміжні фінансові послуги.

Керівні грошові органи (monetary authorities) — центральний (державний, національний) банк, який емітує національну валюту, зберігає державні золотовалютні резерви і керує всім грошовим сектором економіки.

Комерційні банки (commercial banks) — банки, які залучають кошти вкладників і видають їх під процент позичальникам.

Країни з перехідною економікою (economies / countries in transition) — 28 держав Центральної та Східної Європи і колишнього СРСР, які переходять від централізовано-планової до ринкової економіки.

Країни індустріальні (industrial countries) — 24 промислово розвинуті країни (ПРК) Північної Америки, Західної Європи і Тихоокеанського басейну з високим рівнем доходів.

Країни, що розвиваються (developing countries) — 132 держави Азії, Африки, Латинської Америки, які характеризуються низьким і середнім рівнем доходів.

Макроекономічні операції:

- внутрішні — операції, які здійснюються між 10 всередині однієї країни;
- міжнародні — операції, які здійснюються між Ю декількох країн;
- не фінансові (реальні) — охоплюють операції з виробництва та придбання товарів та послуг (передача товарів, рух доходу, неоплачені трансферти);
- фінансові — операції, що мають на увазі зміни в активах та пасивах, враховуючи обмін одних фінансових активів на інші.

Міжнародна економічна операція (economic transaction) — це угода між інституційними одиницями, яка передбачає передачу права власності на матеріальні або фінансові, активи чи надання послуг.

Національний дохід (НД) (national income — NI) — це сукупний дохід в економіці, отриманий резидентами від використання ФВ.

Нерезиденти (non-residents) — всі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території іноземної держави, навіть якщо вони є філіями інституційних одиниць даної країни.

Потоки руху грошових коштів (flow of funds) — схема функціонального і статистичного взаємозв'язку основних секторів економіки і джерел їх фінансування.

Поточні операції платіжного балансу (current account balance — CAB) — сума показників торгового балансу (експорт товарів мінус їх імпорт), чистого факторного доходу і чистих трансфертів.

Резиденти (residents) — всі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території певної країни, незалежно від їх громадянства або належності капіталу.

Сальдо бюджету (fiscal balance) — різниця між сумою надходжень до бюджету і загальною сумою його витрат.

Система національних рахунків (СНР) (system of national accounts- SNA) — це сукупність міжнародно визнаних правил обліку економічної діяльності, які відображають усі основні макроекономічні зв'язки, включаючи взаємодію національної і міжнародної економіки.

Фінансування бюджету:

— зовнішнє (extrenal fininsing) — надання певній країні іншими країнами нових позик за вирахуванням сум погашення основної заборгованості;

— внутрішнє (domestic fininsing) — звичайно здійснюється шляхом надання банківських і небанківських позик.

Сектори економічної діяльності:

— бюджетний (fiscal sector) — називається також урядовим державним, або фіскальним, сектором, звужено представлений державним бюджетом, служить передусім для перерозподілу доходів. Витрати державного бюджету є складовою агрегованого попиту;

— зовнішній (external sector) — включає операції із зарубіжними країнами кожного із секторів і відображається в платіжному балансі;

— грошовий (monetary sector) — називається також фінансовим, або банківським, представлений грошовими потоками, які проходять через центральний і комерційні банки;

— реальний (real sector) — називається також приватним нефінансовим сектором і включає домашні господарства і недержавні не фінансові підприємства. Цей сектор забезпечує виробництво і пропозицію товарів країни на її внутрішній і на світовий ринок. Він же висуває попит на товари з метою як особистого, так і виробничого споживання.

Система національних рахунків (СНР) (system of national accounts - SNA) — це сукупність міжнародне визнаних правил обліку економічної діяльності, які відображають усі основні макроекономічні зв'язки, включаючи взаємодію національної і міжнародної економіки.

Фінансування бюджету:

— зовнішнє (external fininsing) — надання певній країні іншими країнами нових позик за вирахуванням сум погашення основної заборгованості;

— внутрішнє (domestic fininsing) — звичайно здійснюється шляхом надання банківських і небанківських позик.

Чистий внутрішній продукт (ЧВП) (net domestic product NDP) — сума національного доходу і непрямих податків.

Чистий факторний дохід (ЧФД) (net factor income-NFI) — різниця доходів від використання факторів виробництва, які знаходяться за кордоном і належать резидентам, та виплат нерезидентам за використання факторів виробництва в даній країні, які їм належать.

Методические указания к теме «Валовой национальный продукт»

В данной теме необходимо изучить суть макроэкономических показателей, связь и различия, существующие между ними, их назначение.

Валовой национальный продукт – это «наиболее точный суммарный измеритель количества товаров и услуг, которые может произвести страна» (П. Самуэльсон). Он может быть подсчитан:

- по потоку доходов;
- по потоку расходов.

ВВП по доходам подсчитывается следующим образом:

1. Зарплата и жалование +.
2. Доходы от собственности +.
3. Рентные платежи +.
4. Прибыль корпорации +.
5. Проценты за кредит +.
6. Субсидии государственным предприятиям -.
7. Косвенные налоги, неналоговые обязательства и трансфертные платежи, выплачиваемые частными предпринимателями +.
8. Плата за потребление капитала (валовые инвестиции - чистые инвестиции или амортизация) +.

ВНП по расходам:

1. Потребительские расходы + (С).
2. Валовые частные инвестиции + (I = амортизация + чистые частные инвестиции).
3. Государственные закупки товаров и услуг + (Q).
4. Чистый экспорт товаров и услуг (экспорт - импорт) + (X_n).

$$\text{ВНП} = \text{C} + \text{I} + \text{G} + \text{X}_n.$$

Взаимосвязь ряда макроэкономических показателей.

Валовой национальный продукт (ВНП)

- амортизация
-

Чистый национальный продукт

- косвенные налоги, неналоговые обязательства и частные трансферты, выплачиваемые предпринимателями
 - + субсидии государственным предприятиям
-

Национальный доход

- взносы на социальное страхование
 - налоги на доходы корпораций
 - нераспределённые прибыли корпораций
 - + трансфертные платежи
-

Личный доход

- налоги на личный доход
-

Располагаемый доход

Показатель, характеризующий изменение ВНП за счёт изменения цен, называется **дефлятором ВНП**.

$$\text{Дефлятор ВВП} = \frac{\text{Цена рыночной корзины в данном году}}{\text{Цена аналогичной рыночной корзины в базовом году}}$$

РЫНОЧНАЯ КОРЗИНА – ЭТО ОПРЕДЕЛЁННЫЙ НАБОР ПРЕДМЕТОВ ПОТРЕБЛЕНИЯ И СРЕДСТВ ПРОИЗВОДСТВА.

$$\text{конечный продукт} = \text{Сумма добавленной стоимости на всех стадиях движения продукта}$$

$$\text{промежуточный продукт} = \frac{\text{общая стоимость продаж на всех стадиях движения продукта}}{\text{конечный продукт}}$$

Для решения целого ряда задач по данной теме требуется понимание связи таких исходных категорий, как потребление и сбережение.

Решая многие макроэкономические проблемы, важно знать, какую долю располагаемого дохода люди потребляют, а какую – нет.

Отношение любого изменения в потреблении к тому изменению в величине дохода, которое привело к изменению потребления, называется предельной склонностью к потреблению (MPC).

MPC – изменение в потреблении / изменение в доходе

Отношение любого изменения в сбережении к тому изменению в доходе, которое его вызвало, называется предельной склонностью к сбережению (MPS)

$$\text{MPS} = \text{изменение в сбережении} / \text{изменение в доходе}$$

$$\text{MPC} + \text{MPS} = 1$$

От предельной склонности к потреблению зависит величина мультипликатора инвестиционных расходов. Согласно кейнсианской теории существует мультипликационный эффект, который означает, что увеличение первоначальных инвестиций вызывает рост ВВП в гораздо большем размере.

$$\begin{array}{l} \text{Мультипликатор} \\ \text{инвестиционных} \\ \text{расходов (MP)} \end{array} = 1/1-\text{MPC} = 1/\text{MPS}$$

$$\begin{array}{l} \text{Изменение} \\ \text{в реальном} \\ \text{ВВП} \end{array} = \text{MP} * \begin{array}{l} \text{Первоначальное изменение} \\ \text{в инвестиционных расходах} \end{array}$$

или

$$\text{ВВП} = \text{MP} * \Delta L,$$

Где ΔL – изменение инвестиционных расходов.

$$\begin{array}{l} \text{Валовые} \\ \text{инвестиции} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Затраты на замещение} \\ \text{изношенного} \\ \text{оборудования} \\ \text{(амортизация)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Прирост инвестиций} \\ \text{на расширение} \\ \text{производства} \\ \text{(чистые инвестиции)} \end{array}$$

Если задача требует расчета первоначальных автономных инвестиций, следует помнить, что, согласно кейнсианской модели, термин “автономный” применим к любой категории расходов, не зависящих от уровня дохода.

Тести з макроекономіки

1. Сектори економіки:
 - а) домашні господарства, підприємства, урядовий, зовнішній, фіскальний;
 - б) реальний, бюджетний, грошовий, зовнішній;
 - в) внутрішній, національний, міжнародний, світовий.
2. Система національних рахунків — це:

а) сукупність правил обліку експортних та імпорتنих операцій та руху послуг і факторів виробництва між контрагентами з різних країн;

б) сукупність статей витрат та надходжень секторів економіки завдяки міжнародній діяльності держави та її суб'єктів господарювання;

в) сукупність міжнародне визнаних правил обліку економічної діяльності, які відображають усі основні макроекономічні зв'язки, включаючи взаємодію національної і міжнародної економіки.

3. Існують такі групи інституційних одиниць:

а) нефінансові корпорації, домашні господарства, неприбуткові інститути, урядові установи, фінансові корпорації;

б) домашні господарства, підприємства, урядові установи, фінансові установи, громадські організації;

в) фінансові установи, не фінансові установи, юридичні та фізичні особи, бюджетні організації, неприбуткові установи.

4. До поточних рахунків належать:

а) рахунок виробництва, рахунок створення і розміщення доходу, рахунок розподілення доходу, рахунок використання доходу, рахунок операцій з капіталом;

б) рахунок розподілення доходу, рахунок виробництва, рахунок використання доходу, рахунок створення і розміщення доходу;

в) рахунок виробництва, рахунок створення і розміщення доходу, рахунок розподілення доходу, рахунок операцій з капіталом.

5. До накопичувальних рахунків належать:

а) рахунок операцій з капіталом, рахунок фінансових операцій, рахунок інших змін в активах, рахунок переоціночний, рахунок виробництва;

б) рахунок операцій з капіталом, рахунок розподілення доходу, рахунок фінансових операцій, рахунок інших змін в активах, рахунок переоціночний;

в) рахунок операцій з капіталом, рахунок фінансових операцій, рахунок інших змін в активах, рахунок переоціночний.

6. До балансових рахунків належать:

а) рахунок кінцевий, рахунок початковий, рахунок проміжний;

б) рахунок дебетовий, рахунок кредитовий, сальдо;

в) рахунок кінцевий, рахунок початковий, сальдо.

7. Економічна операція — це:

а) угода між юридичними або фізичними особами, за якої передається право власності на матеріальні або фінансові активи;

б) угода між підприємствами, за якої передається право власності на матеріальні або фінансові активи чи виконуються певні види робіт або надаються послуги;

в) угода між інституційними одиницями, за якої передається право власності на матеріальні або фінансові активи чи надаються послуги.

8. Резиденти — це:

а) усі інституційні одиниці, які функціонують на території певної країни, незалежно від належності капіталу;

б) усі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території певної країни, незалежно від їх громадянства або належності капіталу;

в) усі інституційні одиниці, які тимчасово знаходяться на території певної країни, незалежно від їх громадянства або належності капіталу.

9. Нерезиденти — це:

а) усі інституційні одиниці, які знаходяться на території іноземної держави більше 30 днів;

б) усі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території держави, навіть якщо вони є філіями інституційних одиниць певної країни;

в) усі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території іноземної держави, навіть якщо вони є філіями інституційних одиниць певної країни.

10. До міжнародних економічних операцій у СНР належать:

а) рух товарів, рух послуг, рух доходу, рух поточних трансфертів, рух факторних доходів, рух капіталу;

б) рух товарів, рух послуг, рух доходу, рух поточних трансфертів, рух капіталу;

в) рух товарів, рух послуг, рух доходу, рух капіталу.

11. До руху товарів у СНР належать:

а) товари взагалі, товари для обробки, ремонт товарів, товари, куплені в порту перевізником;

б) товари взагалі, товари для обробки, ремонт товарів, товари, куплені в порту перевізником, монетарне золото;

в) товари взагалі, товари для обробки, ремонт товарів, товари, куплені в порту перевізником, немонетарне золото.

12. До руху послуг у СНР належать:

а) транспорт, подорожі, інші;

б) транспорт, подорожі, банківські операції, рекламні послуги;

в) транспорт та подорожі.

13. До руху доходу в СНР належать:

а) заробітна плата резидентів, доходи на інвестиції;

б) заробітна плата нерезидентів, факторні доходи, дохід на інвестиції;

в) заробітна плата зайнятих, дохід на інвестиції.

14. До руху поточних трансфертів у СНР належать:

а) урядові платежі, платежі інших галузей;

б) урядові платежі, доходи нерезидентів, платежі інших галузей;

в) урядові платежі, платежі інших галузей, факторні доходи.

15. До руху капіталу в СНР належать:

а) доходи нерезидентів, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, інші інвестиції, резервні активи;

б) капітальні трансферти, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, інші інвестиції, резервні активи;

в) капітальні трансферти, прямі інвестиції, резервні активи, монетарне та немонетарне золото.

16. Національний дохід + непрямі податки =

- a) ВВП;
- б) ЧВП;
- в) ВВП.

17. ЧВП + амортизація =

- a) ВВП;
- б) ВВП;
- в) ВИД.

18. ВВП + чистий факторний дохід =

- a) ЧВП;
- б) ВИД;
- в) ВВП.

19. ВВП + чисті трансферти =

- a) ВВП;
- б) ВИД;
- в) ЧВП.

20. Чистий факторний дохід з-за кордону враховує:

а) різницю доходів від інвестиційної діяльності, різницю переказів нерезидентів та резидентів, різницю рентних платежів, різницю авторських гонорарів;

б) різницю доходів від прямих інвестицій, різницю переказів резидентів, різницю рентних платежів, різницю авторських гонорарів;

в) різницю доходів від інвестиційної діяльності, різницю переказів резидентів, які працюють за кордоном менше 183 днів, різницю рентних платежів, різницю авторських гонорарів.

21. Абсорбція — це:

- a) різниця заощаджень та інвестицій
- б) сума споживання та інвестицій;
- в) сума споживання та заощаджень.

22. ВНД можна визначити, як:

- a) суму заощаджень та споживання;
- б) різницю заощаджень та інвестицій;
- в) сукупний дохід в економіці, отриманий резидентами від

використання факторів виробництва.

23. САВ — це:

- a) різниця заощаджень та споживання;
- б) різниця заощаджень та інвестицій;
- в) різниця споживання та інвестицій.

24. Індустріальні країни виробляють:

- a) понад 70 % світового ВВП;
- б) понад 40 % світового ВВП;
- в) понад 50 % світового ВВП.

25. Країнами з низьким рівнем доходів вважаються ті, які мають:

- a) менше 725 дол. США ВВП на душу населення;
- б) менше 525 дол. США ВВП на душу населення;
- в) менше 625 дол. США ВВП на душу населення.

26. Відносно відкритою економікою вважається така, що має:

- а) частку більше 25 % експорту у ВВП;
- б) частку більше 35 % експорту у ВВП;
- в) частку більше 20 % експорту у ВВП.

27. До індустріальних країн належать:

- а) 24 країни;
- б) 32 країни;
- в) 16 країн.

28. Якщо ВВП = 1000, амортизація основного капіталу — 75, чистий факторний дохід — (- 25), чисті поточні трансферти — 5, споживання — 500, а внутрішні капіталовкладення — 300, то розмір ВВП становить:

- а) 925;
- б) 980;
- в) 975.

29. Якщо ВВП — 1245, амортизація основного капіталу — 124, чистий факторний дохід — 20, чисті поточні трансферти — 9, споживання — 756, а внутрішні капіталовкладення — 213, то розмір заощаджень становить:

- а) 518;
- б) 1274;
- в) 1265.

30. Якщо ВВП = 1245, амортизація основного капіталу — 124, чистий факторний дохід — 20, чисті поточні трансферти — 9, споживання — 756, а внутрішні капіталовкладення — 213, то розмір ВНД становить:

- а) 1274;
- б) 1265;
- в) 1121.

31. Вставте пропущене слово: _____ — додана вартість, що виготовлена резидентами всередині країни.

32. Вставте пропущене слово: _____ — це ВВП, який використовується на накопичення і споживання і включає чисті трансферти з-за кордону.

33. Вставте пропущене слово: _____ — це сума доданої вартості, яка виготовлена всередині країни, і чистого факторного доходу з-за кордону.

34. Вставте пропущене слово: _____ — відображають вартість обсягів виробництва товарів і послуг, створення доходу, його розподіл, перерозподіл і використання на споживання або заощадження;

35. Вставте пропущене слово: _____ — відображають придбання і продаж фінансових і не фінансових активів і пасивів інституційними одиницями.

36. Вставте пропущене слово:

_____ — показують вартість активів і пасивів на початок і кінець звітного періоду.

37. Вставте пропущене слово:

_____ — усі фізичні особи, які діють в економіці, продають свою робочу силу, виробляють і споживають ринкові товари і послуги.

38. Вставте пропущене слово:

_____ — характеризують остаточну величину будь-якого показника на певний момент часу.

39. Вставте пропущене слово: _____ — це економічний агент, котрий може

володіти товарами і активами, мати економічні зобов'язання і від свого імені здійснювати угоди з іншими агентами.

40. Вставте пропущене слово:

_____ — центральний (державний, національний) банк, який емітує національну валюту, зберігає державні золотовалютні резерви і керує всім грошовим сектором економіки.

41. Вставте пропущене слово: _____ — це угода між інституціональними

єдиницями, яка передбачає передачу права власності на матеріальні або фінансові активи або надання послуг.

42. Вставте пропущене слово:

_____ — усі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території іноземної держави, навіть якщо вони є філіями інституційних одиниць даної країни.

43. Вставте пропущене слово:

_____ — схема функціонального і статистичного взаємозв'язку основних секторів економіки і джерел їх фінансування.

44. Вставте пропущене слово:

_____ — сума показників торгового балансу (експорт товарів мінус їх імпорт), чистого факторного доходу і чистих трансфертів.

45. Вставте пропущене слово:

_____ — усі інституційні одиниці, які постійно знаходяться на території певної країни, незалежно від їх громадянства або належності капіталу.

46. Вставте пропущене слово:

_____ — різниця між сумою надходжень до бюджету і загальною сумою його витрат.

47. Вставте пропущене слово:

_____ — називається також урядовим державним, або фіскальним, сектором, звужено представлений державним бюджетом, служить передусім для перерозподілу доходів. Витрати державного бюджету є складовою агрегованого попиту.

48. Вставте пропущене слово:

_____ — включає операції із зарубіжними країнами кожного із секторів і відображається в платіжному балансі.

49. Вставте пропущене слово:

_____ — називається також фінансовим, або банківським, сектором; представлений грошовими потоками, які проходять через центральний і комерційні банки.

50. Вставте пропущене слово:

_____ — називається також приватним не фінансовим сектором і включає домашні господарства і недержавні не фінансові підприємства. Цей сектор забезпечує виробництво і пропозицію товарів країни на її внутрішній і на світовий ринок. Він же висуває попит на товари з метою як особистого, так і виробничого споживання.

51. Вставте пропущене слово:

_____ — це сукупність міжнародне визнаних правил обліку економічної діяльності, які відображають всі основні макроекономічні зв'язки, включаючи взаємодію національної і міжнародної економіки.

52. Вставте пропущене слово:

_____ — надання певній країні іншими країнами нових позик за вирахуванням сум погашення основної заборгованості.

53. Вставте пропущене слово:

_____ — звичайно здійснюється шляхом надання банківських і небанківських позик.

54. Вставте пропущене слово:

_____ — сума національного доходу і непрямих податків.

55. Вставте пропущене слово:

_____ — різниця доходів від використання факторів виробництва, які знаходяться за кордоном і є власністю резидентів, і виплат нерезидентами за використання факторів виробництва в даній країні, які їм належать.

56. Вставте пропущене слово:

_____ — юридичні особи, які займаються наданням неринкових послуг домашнім господарствам і засновані на добровільній участі фізичних осіб.

57. Вставте пропущене слово:

_____ — інституційні одиниці, які займаються виробництвом товарів для ринку і не фінансових послуг (підприємства).

58. Вставте пропущене слово:

_____ — інституційні одиниці (банки, фінансові компанії), які здійснюють фінансове посередництво або допоміжні фінансові послуги.

ВІДПОВІДІ

Тести

1.б. 2. в. 3. а. 4. б. 5. в. 6. а. 7. в. 8. б. 9. в. 10. б. 11. в. 12. а. 13. в. 14. а. 15. б. 16. б. 17. а. 18. в. 19. б. 20. в. 21. б. 22. а. 23. б. 24. в. 25. а. 26. б. 27. а. 28. в. 29. а. 30. а. 31. Валовий внутрішній продукт. 32. Валовий національний дохід. 33. Валовий національний продукт. 34. Поточні рахунки. 35. Накопичувальні рахунки. 36. Балансові рахунки. 37. Домашні господарства. 38. Запаси. 39. Інституційні одиниці. 40. Керуючі грошові органи. 41. Міжнародні економічні операції. 42. Нерезидент. 43. Потоки руху грошових коштів. 44. Поточні операції платіжного балансу. 45. Резидент. 46. Сальдо бюджету. 47. Бюджетний сектор. 48. Зовнішній сектор. 49. Грошовий сектор. 50. Реальний сектор. 51. Система національних рахунків. 52. Зовнішнє фінансування бюджету. 53. Внутрішнє фінансування бюджету. 54. Чистий внутрішній продукт. 55. Чистий факторний дохід. 56. Неприбуткові інститути. 57. Не фінансові інститути. 58. Фінансові корпорації.

Література

Основна

1. Кучерявенко І.А. Макроекономіка: Практикум: Навч. Посіб. – К.: Вікар, 2003. – 239 с.
2. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. Пер. с англ. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю. - 11-ого изд. - К.: Хагар, 2000. - 785 с.
3. Основи економічної теорії : Підручник: у 2 кн. Кн.1: Суспільне виробництво. Ринкова економіка / Ю.В. Ніколенко, А.В. Лемківський, В.А. Євтушевський та ін.; За ред. Ю.В. Ніколенка. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Либідь, 1998. – 272 с.
4. Основи економічної теорії: Підручник / А.А. Чухно, П.С. Єщенко, Г.Н. Климко та ін.; За ред. А.А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001. – 600 с.
5. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Відп. ред. Г.Н. Климко. – 5-те вид., випр. - К.: Знання-Прес, 2004.
6. Панчишин Степан. Макроекономіка: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – 616 с.
7. Политэкономия: Учебник для вузов / Под ред. Д.В. Валового. Изд. 2-е. - М.: ЗАО «Бизнес-школа» «Интел-Синтез», 2000. – 408 с.
8. Савченко А.Г. Макроекономіка: Навч.- метод. посібник для самост. вивч. дисц. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2001. – 132 с.
9. Самуэльсон П.Э., Нордхаус В.Д. Экономика: Пер. с англ.: 16-е изд.: Уч. пос. - М. - СПб. - К.: Издательский дом “Вильямс”, 2000. – 688 с.

10. Современная экономика: Лекционный курс. Многоуровневое учеб.пособ./ Под ред. О.О. Мамедова. – 3 - е изд., доп. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. – 544 с.
11. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – 4-те вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2005. – 615 с. – (Вища освіта XXI століття).

Додаткова

1. Добрынин А.И., Журавлева Г.П. Общая экономическая теория: Учеб. пособие. - СПб.: Питер, 2000. – 288 с. - (Краткий курс).
2. Дорнбуш Р., Фішер С. Макроекономіка: Пер. з англ. - К.: Основи, 1996. -814 с.
3. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Основы экономики : Учеб. пособие для вузов. - К.: Вища школа, 1998. – 478 с.
4. Задоя А.А., Петруня Ю.В. Основы экономической теории: Учеб. пособие. - М.: Рыбари, 2000. – 479 с.
5. Злупко С. Персоналії і теорія української економічної думки. – Львів: Євро світ, 2002.
6. Ивашковский С.Н. Макроэкономика: Учебник.- М.: Дело, 2000, - 472 с.
7. Кулішов В.В. Економіка від простого до складного: Навчальний посібник. – Львів: Магнолія 2006, 2008. – 184 с.
8. Малий І.Й. Теорія розподілу суспільного продукту: Монографія. - К.: КНЕУ, 2000. - 248 с.
9. Макконнелл Кембелл Р., Брю Стенлі Л. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика: Переклад з англ./ Наук. ред. Т. Панчишина. - 13-е вид. - Львів: Просвіта. Ч.1 Макроекономіка. - 1997. – 672 с.
10. Маршалл Альфред. Принципи економічної науки: Реферат підручника/ Укл. В.М. Фещенко. - К.: АДС УМК Центр, 2001.
11. Мочерний В.С. та інш. Короткий курс економічної теорії: Навч. посібник / С.В. Мочерний, Л.О. Каніщенко, О.А.Устинко.- Тернопіль: Економ. думка, 2000. – 324 с.
12. Мочерний С.В. Основы економічних знань: Підручник. - К.: Академія, 2000. – 304 с. - (Альма-Матер).
13. Мочерний С.В. Політекономія: Підручник. – К.: Вікар, 2003.
14. Мэнкью Н.Г. Принципы экономики: Пер. с англ. - 2-е изд., сокращ. - СПб.: Питер, 2000. – 496 с. - (Учеб.).
15. Основы теории современной экономики: Двадцать пять лекций: учеб. пособие для студ.техн. и колледжей/ О.Ю. Мамедов и др.- Ростов-на- Дону: Феникс, 2000. - 448 с.
16. Основы экономической теории: Политический , экономический аспект: Учебник/ Отв. ред. Г.Н. Клименко. - 3-е изд., перераб. доп. - К.: Знання - Пресс, 2001. – 646 с.
17. Політекономія: Підручник / За ред. Ю.В.Ніколенка. – К.: ЦУЛ, 2003.
18. Современная экономика: Материалы к семинарским занятиям: Пособие для студ. по курсу “ Основы экономической теории “/Под.

- ред. О.О. Мамедова. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. – 352 с.
19. Фишер Стенли. Экономика: Пер. с англ./ С. Фишер, Р. Дорнбуш., Р. Шмолензи. - М.: Дело, 2001. – 864 с.

Задачи повышенной сложности из раздела «Макроэкономика»

Задача 1

Определите равновесный объем национального производства при условии, что функция потребления задана уравнением: $C = 10 + 0,25y$, Уровень госрасходов составляет $G = 65$ ед., функция инвестиций описывается уравнением $I = 2 + 0,2y$, а чистый экспорт $XN = 0$ ед.

Задача 2

Известно, что величина ВВП составляет 480 ед., объем валовых инвестиций – 80 ед., объем чистых инвестиций – 30 ед., объем потребления домашних хозяйств – 300 ед., государственные расходы – 96 ед., излишек государственного бюджета (профицит) – 3 ед.

Определите объем ЧНП, чистый экспорт, располагаемый личный доход домашних хозяйств и объем их сбережений.

Задача 3

Потребительские расходы общества описываются зависимостью: $C = 200 + 0,8y$; инвестиции составляют 160 ед.; госрасходы – 500 ед.; чистый экспорт – 0 ед.

Определите объем равновесного GNP, как изменится равновесный объем GNP, если госрасходы повысятся до 700 ед., а также значение мультипликатора инвестиционных расходов (MP).

Задача 4

Известны следующие данные о поступлениях денежных средств в бюджеты различных субъектов национальной экономики и их расходах:

Домохозяйства
заработная плата – 1600;
трансфертные платежи – 300;
прямые налоги – 200;
расходы на потребление – 1200.

Фирмы
амортизация – 400;
нераспределенная прибыль – 100;
прямые налоги – 200.

Государство
Государственные закупки – 600.

Определите:

- 1) сбережения домохозяйств;
- 2) национальный доход страны;
- 3) объем чистых инвестиций фирм;
- 4) валовой национальный продукт.

Задача 5

Равновесный объем реального национального дохода в стране с открытой экономикой составил 6000 ед. При этом население уплачивало подоходный налог в размере 500 ед. и получало 200 ед. из государственного бюджета в форме трансфертных платежей. Величина чистых инвестиций была равна 1200 ед., сбережения государства достигали объема 100 ед., а чистый экспорт составлял 90 ед.

Какой объем потребительских расходов домохозяйств позволил обеспечить равновесие кругооборота в экономике?

Задача 6

Кругооборот расходов и доходов в закрытой экономической системе характеризуется следующими потоками:

- 900 ед. – заработная плата;
- 40 ед. – амортизация;
- 200 ед. – чистые частные внутренние инвестиции;
- 60 ед. – нераспределенная прибыль корпораций;
- 100 ед. – дивиденды;
- 700 ед. – потребительские расходы домохозяйств;
- 200 ед. – пенсии, стипендии, пособия;
- 300 ед. – подоходные налоги;
- 150 ед. – налоги на прибыль корпораций;
- 200 ед. – государственные закупки товаров и услуг.

Рассчитав потоки перемещения денежных средств между различными секторами экономики, заполните следующую таблицу.

От / к	Домохо- зяйствам	Предприни- Мателям	Государству	Сектору имущества	Всего
Домохо- зяйств					
Предприни- мателей					
Государства					
Сектора имущества					
Всего					

Задача 7

Располагаемый доход равен 5 ед., а на текущее потребление приходится 4 ед. При доходе в 8 ед. величина потребления составляет 6 ед.

Рассчитайте величину предельной склонности к потреблению и предельную склонность к сбережению для данного случая.

Задача 8

Население страны составляет 100 млн. человек. Численность занятых – приблизительно 50 % от всего населения. В качестве безработных зарегистрировано 8 % от занятых. Численность нетрудоспособных и обучающихся с отрывом от производства – 36 млн. человек. Численность неработающих и не желающих по каким-либо причинам работать составила 4 млн. человек.

Определите уровень безработицы в стране по методике Международной организации труда (МОТ), уровень циклической безработицы, потери ВВП в соответствии с законом Оукена.

Задача 9

Объем производства за год планируется увеличить на 60 %. Производительность труда рабочих повысить на 50 %. Удельный вес специалистов в роли работающих повышается за год с 20 до 25 %. На начало года было 100 специалистов. Сколько потребуется взять новых специалистов, если их естественная убыль составляет 2 % в год?

Задача 10

Економіка країни характеризується такими макроекономічними показниками (млрд. євро):

1. Непрямі податки на бізнес	11
2. Заробітна плата	382
3. Доходи, отримані за кордоном	12
4. Проценти за державними облігаціями	19

5. Орендна плата	24
6. Доходи від власності	63
7. Експорт	57
8. Вартість спожитого капіталу	17
9. Державні закупівлі товарів та послуг	105
10. Дивіденди	18
11. Нерозподілений прибуток корпорацій	4
12. Процентні платежі	25
13. Валові інвестиції	76
14. Трансфертні платежі	16
15. Витрати на особисте споживання	325
16. Імпорт	10
17. Особисті податки	41
18. Податок на прибуток корпорацій	9
19. Внески на соціальне страхування	43
20. Доходи, отримані іноземцями	8

Визначте:

1. ВВП (двома способами).
2. ВВП.
3. ЧНП.
4. НД.
5. Особистий дохід.
6. Особистий дохід у розпорядженні.
7. Особисті заощадження.
8. Сальдо торгівельного балансу.
9. Чисті інвестиції.

Ответы к задачам

1. Равновесный объем национального производства можно рассчитать исходя из равенства:

$$y = c + I + G + XN,$$

$$y = 10 + 0,25y + 2 + 0,2y + 65 + 0,$$

$$y = 77 + 0,45y,$$

$$y - 0,45y = 77,$$

$$0,55y = 77,$$

$$y = 140.$$

Ответ: равновесный объем национального производства равен 140 ед.
2. 1). Определим величину чистого экспорта XN, используя формулу:

$$GNP = c + I + G + XN,$$

$$480 = 300 + 80 + 96 + XN,$$

$$XN = 480 - (300 + 80 + 96) = 4 \text{ (ед.)}$$

2). Определим амортизацию A:

$$I = I + A, A = I - I = 80 - 30 = 50 \text{ (ед.)}$$

3). Определим величину чистого национального продукта

$$NVP = GNP - A = 480 - 50 = 430 \text{ (ед.)}$$

4). Используем формулу: $Sq = T - G$,

где Sq – сбережения государства,

T – размер налогов,

G – госзакупки товаров и услуг или госрасходы.

Тогда размер налогов составит $T = Sq + G = 3 + 96 = 99$ (ед.)

5). Определим величину располагаемого личного дохода домашних хозяйств:

$$DPI = NVP - T = 430 - 99 = 331 \text{ (ед.)}$$

6). Определим объем сбережений домашних хозяйств:

$$S = DPI - c = 331 - 300 = 31 \text{ (ед.)}$$

Ответ: $NVP = 430$ ед.; $XN = 4$ ед.; $DPI = 331$ ед., $S = 31$ ед.

3. 1). Условие макроэкономического равновесия – это равенство объемов совокупного спроса AD и совокупного предложения:

$$AD = C + I + G + XN,$$

где C – потребительские расходы;

I – инвестиции;

G – госрасходы;

XN – чистый экспорт;

$$C = 200 + 0,8Y_d;$$

$$I = 160;$$

$$G = 500;$$

$$T = 500;$$

$$XN = 0.$$

Располагаемый доход $Y_d = GNP - T$,

где T – налоги;

тогда $GNP = Y_d + T$;

$$Y_d = GNP - T = GNP - 500;$$

$$\begin{aligned} \text{Тогда } AD &= C + I + G + XN = (200 + 0,8(GNP - 500)) + 160 + 500 + 0 = \\ &= 200 + 0,8(GNP - 500) + 160 + 500; \end{aligned}$$

$$AS = GNP.$$

Определим объем равновесного GNP :

$$AD = AS;$$

$$200 + 0,8(GNP - 500) + 160 + 500 = GNP;$$

$$0,8 GNP - GNP = -200 + 400 - 660;$$

$$-0,2 GNP = -860 + 400;$$

$$-0,2 GNP = -460;$$

$$GNP = 460/0,2 = 2300.$$

2). Определим как изменится совокупный спрос (совокупные расходы) при изменении госрасходов (они повысятся до 700 млрд.грн.):

$$\begin{aligned} AD1 &= (200 + 0,8(GNP - 500)) + 160 + 700 + 0 = 200 + 0,8GNP - 500*0,8 + \\ &+ 860 = 200 + 0,8GNP - 400 + 860 = 660 + 0,8GNP. \end{aligned}$$

Определим новый равновесный объем GNP :

$$AD1 = AS;$$

$$660 + 0,8GNP = GNP;$$

$$0,8GNP - GNP = - 660;$$

$$GNP1 = 660/0,2 = 3300.$$

Определим как изменится равновесный объем GNP:

$$GNP1 - GNP = 3300 - 2300 = + 1000.$$

3). Определим как изменятся инвестиционные расходы, которые равны изменению госрасходов:

$$700 - 500 = + 200.$$

Определим значение мультипликатора MP по формуле:

$$MP = \text{изменение GNP} / \text{изменение инвестиционных расходов} = \\ = 1000/200 = 5.$$

Ответ: GNP = 2300 ед., MP = 5 ед.; равновесный объем GNP увеличился на 200 ед.

4. 1). Используем уравнения макроэкономических субъектов:

$$\text{для домохозяйств: } y = c + T + S;$$

$$S = y - T - c = (1600 + 300) - 200 - 1200 = 1900 - 1400 = 500;$$

$$\text{для государства: } Sq = T - G = 200 - 600 = - 400;$$

$$\text{тогда } I = 400.$$

2). Рассчитаем объем НД, ВВП, используя схему формирования основных макроэкономических показателей:

$$\text{НД} = 160 + 300 + 200 + 100 = 2200;$$

$$\text{ВВП} = 1600 + 300 + 200 + 100 + 400 + 2600.$$

Ответ: сбережения составили 500 ед., НД = 2200 ед., инвестиции достигли 400 ед., ВВП = 2600.

5. 1). Национальный доход не учитывает размер амортизации, значит, можно использовать объем не валовых, а чистых инвестиций. Тогда

$$6000 = c + i + G + XN .$$

2). Определим размер госрасходов G.

Если сбережения государства величина положительная, то в экономике получен избыток государственного бюджета. Он равен излишку налоговых поступлений государства над его совокупными расходами (закупки товаров и услуг плюс трансферты).

$$\text{Тогда } 100 = 500 - (G + 200);$$

$$G + 200 = 500 - 100;$$

$$G = 500 - 100 - 200 = 200$$

$$\text{или } G = T - Sq - Tr,$$

где T – размер налогов;

Sq – избыток государственного бюджета;

Tr – трансфертные платежи.

3). Определим объем потребительских расходов c:

$$c = 6000 - (I + G + XN) = 6000 - (1200 + 200 + 90) = 6000 - 1490 = \\ = 4510.$$

$$\text{Ответ: } c = 4510.$$

б). От домохозяйств:

c – потребительские расходы домохозяйств 700 ед. к предпринимателям;
подоходные налоги 300 ед. к государству;

доходы домохозяйств 1200 ед. (900 ед. зарплата + 100 ед. дивиденды + 200 ед. пенсии, стипендии, пособия) – с – T = 1200 – 700 – 300 = 200 (ед.) сектору имущества.

2). От предпринимателей:

выплаченная зарплата 900 ед. + дивиденды 100 ед. = 1000 ед. к домохозяйствам;

налоги на прибыль 150 ед. государству;

полученные доходы 1200 ед. (с + G + I + A + нераспределенная прибыль = 700 + 200 + 200 + 40 + 60) – расходы 1150 ед. (зарплата 900 ед. + дивиденды 100 ед. + налоги на прибыль 150 ед.) = 50 ед. сектору имущества.

3). От государства:

пенсии, стипендии, пособия 200 ед. к домохозяйствам;

госзакупки товаров и услуг 200 ед. к предпринимателям;

полученные налоги 450 ед. (подходные налоги 300 ед. + налоги на прибыль 150 ед.) – расходы 400 ед. (пенсии, стипендии, пособия 200 ед. + госзакупки товаров и услуг 200 ед.) = 50 ед. сектору имущества.

4). От сектора имущества:

вся сумма (200 + 100 + 50) 350 ед. к предпринимателям.

Результаты расчетов занесем в таблицу кругооборота:

От / к	Домохозяйствам	Предпринимателям	Государству	Сектору имущества	Всего
Домохозяйств	-	700	300	200	1200
Предпринимателей	1000	-	150	100	1250
Государства	200	200	-	50	450
Сектора имущества	-	350	-	-	350
Всего	1200	1250	450	350	3250

7. 1). Предельная склонность к потреблению рассчитывается как соотношение между приростом величины потребления на единицу прироста дохода, т.е.:

$$MPC = (c_2 - c_1) / (y_2 - y_1) = (6 - 4) / (8 - 5) = 2/3.$$

2). Предельная склонность к сбережению и предельная склонность к потреблению всегда в сумме равны единице. Тогда

$$MPS = 1 - MPC = 1 - 2/3 = 1/3.$$

Ответ: MPC = 2/3; MPS = 1/3.

8. Уровень безработицы = (Количество безработных / Численность рабочей силы) * 100 %.

Численность рабочей силы = общая численность населения – нетрудоспо-

собные, обучающиеся с отрывом от производства, не желающие работать.

$$\text{Уровень безработицы} = (100 * 0,5 * 0,08) / (100 - (36 + 11)) * 100 \% = \\ = 40 / 60 * 100 \% = 6,7 \%$$

Ответ: уровень безработицы достиг 6,7 %. Уровень циклической безработицы равен 1,7 % (6,7 % - 5 % естественной безработицы). Потери ВВП составили 4,25 % (1,7 % * 2,5 %).

$$9. \text{ Численность специалистов} = 100 * (1,6/1,5) * (1,25/1,20) * 1,02 - 100 = \\ = 14 \text{ (человек).}$$

Ответ: потребуется взять на работу 14 специалистов.

10. 1). ВВП за витратами = витрати на особисте споживання + валові інвестиції + державні закупівлі товарів та послуг + експорт - імпорт.

$$\text{ВВП за витратами} = 325 + 76 + 105 + 57 - 10 = 553.$$

ВВП за доходами = зарплата + процентні платежі + орендна плата + доходи від власності + прибуток корпорацій (прибуток корпорацій = податок на прибуток корпорацій + дивіденди + нерозподілений прибуток корпорацій) + непрямі податки на бізнес + вартість спожитого капіталу = 382 + 25 + 24 + 63 + 31 (9 + 18 + 4) + 11 + 17 = 553.

Отже, ВВП за витратами = ВВП за доходами

$$\underline{\text{ВВП} = 553}$$

2). ВВП = ВВП - доходи, отримані громадянами країни за кордоном + доходи, отримані іноземцями в даній країні.

$$\text{ВВП} = 553 - 12 + 8 = 549$$

$$\underline{\text{ВВП} = 549}$$

3). ЧНП = ВВП - вартість спожитого капіталу = 549 - 17 = 536

$$\underline{\text{ЧНП} = 536}$$

4). НД = ЧНП - непрямі податки на бізнес = 536 - 11 = 525

$$\underline{\text{НД} = 525}$$

5). Особистий дохід = НД - внески на соцстрах - податок на прибуток корпорацій - нерозподілений прибуток корпорацій + трансфертні платежі + проценти за державними облігаціями.

$$\text{ОД} = 525 - 43 - 9 - 4 + 16 + 19 = 504$$

$$\underline{\text{ОД} = 504}$$

6). Особистий дохід у розпорядженні = особистий дохід - особисті податки = 504 - 41 = 463

$$\underline{\text{ОДР} = 463}$$

7). Особисті заощадження = особистий дохід у розпорядженні - витрати на особисте споживання = 463 - 325 = 138

$$8). \text{ Сальдо торгового балансу} = \text{експорт} - \text{імпорт} = 57 - 10 = 47$$

9). Чисті інвестиції = валові інвестиції - вартість спожитого капіталу = 76 - 17 = 59

Задача 11

== Определите численность рабочей силы (экономически активного населения) страны, если известно, что в этой стране уровень занятости составляет 70 %, уровень безработицы равен 12,5 %, а количество трудоспособных незанятых равно 2 млн. человек.

Решение:

Введем обозначения:

N – уровень занятости;

S – уровень безработицы;

a – численность занятых (работающих);

b – численность безработных;

c – численность трудоспособных незанятых.

Уровень занятости определяется как процентное отношение количества работающих (занятых) к численности трудоспособного населения. Трудоспособное население включает в себя работающих, безработных и трудоспособных незанятых:

$$N = a / (a + b + c) * 100 \%$$

Уровень безработицы определяется как процентное отношение количества безработных к численности рабочей силы (экономически активного населения). Рабочая сила включает в себя работающих и безработных.

$$S = b / (a + b) * 100 \%$$

По условию задачи

$$S / 100 \% = 0,125.$$

Подставляя это значение в формулу расчета S , получаем:

$$b / (a + b) = 0,125;$$

$$0,125a = 0,875;$$

$$a = 7b.$$

По условию задачи

$$N / 100 \% = 0,7;$$

$$c = 2.$$

Подставляя эти значения в формулу расчета N, после преобразований получаем:

$$a / (a + b + 2) = 0,7;$$

$$0,3a - 0,7b - 1,4 = 0.$$

Подставим $a = 7b$, получаем:

$$0,3 * 7b - 0,7b = 1,4;$$

$$1,4b = 1,4;$$

$$b = 1 \text{ (млн.чел.)}.$$

Подставляя это значение в выражение $a = 7b$, получаем:

$$a = 7 * 1 = 7 \text{ (млн.чел.)}.$$

Таким образом, численность рабочей силы составляет $7 + 1 = 8$ (млн.чел.).

Ответ. Численность рабочей силы (экономически активного населения) составляет 8 млн. человек.